

телната война. Александър II, който заслужено носи тиглата Царь - Освободителъ, бѣ назначилъ князь Владимиръ Александровича Черкаски за заведующъ гражданскитѣ дѣла въ бждеща България. Изборътъ бѣ много сполучливъ. Князь В. А. Черкаски се предаде не само съ усърдие, но и съ любовъ и преданостъ на възложеното му дѣло. Той самъ бѣше подготвенъ и теоретически и практически за управлението, но той знаеше, че въ всѣка отдѣлна страна сѣществуватъ особени условия за прилагането на административнитѣ принципи, та затова се залови преди всичко съ изучаването на мѣстнитѣ условия и мѣстното законодателство въ Турция, гдето живѣеха българитѣ. Той потърси сведенията си отначало въ европейската литература, а после прибѣгна и до познанията на самитѣ българи. Подъ формата на *Материяли за изучаване на България* той събра такива сведения, които можеха да послужатъ за основа на едно управление, което отъ една страна да бже просвѣтено и свободолюбиво, отъ друга страна съобразно съ интелектуалния уровень на тогавашнитѣ български сръди и на привычкитѣ, които сж били създадени презъ вѣковетѣ отъ турския режимъ. Въ манифеста на Царя-Освободителя, когато да преминатъ неговитѣ войски презъ Дунава, се казваше, че тѣ идатъ не да разрушаватъ, не да поробватъ, а да внесатъ редъ въ безредието, да издигнатъ правосъдието и дадатъ човѣшки права на всички народности, живущи на Балканския полуостровъ.

Въ Освободителната война се отличиха не само рускитѣ войски съ своя героизмъ и съ своята самопожертвувателностъ, но и гражданското управление, което завари страната потънала въ безредие и сплусчи въ кжсо време да ѝ даде такова управление, което тури край на тиранията и на безпавието. То въведе равенството предъ законитѣ и издигна личността до степенъ, на която се намираше въ най-просвѣтенитѣ държави. Догдето турскитѣ власти не бѣха се оттеглили отъ страната, все имаше поне единъ външенъ порядъкъ, но щомъ настѣпѣха освободителнитѣ войски, турското население почваше да бѣга, да извършва голѣми насилия надъ християнското. Следъ това се развързваха страститѣ у поробенитѣ и се почваше борба за отмъщение и за възврѣщане на ограбеното. Рускитѣ войски съ своята традиционна дисциплина пазѣха редъ, тамъ, гдето се намираха въ бойната територия, но вънъ отъ нея трѣбваше гражданското управление да се настани веднага и да почне да функционира, защото само по тоя начинъ можеше да се спре анархията и да се пристѣпи къмъ ново организиране на страната. Още при първото преминаване на Дунава се започна практическата дейностъ на князь Черкаски.